

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legczélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **12 korona.** Félévre **6 korona.**
Negyedévre **3 korona.**

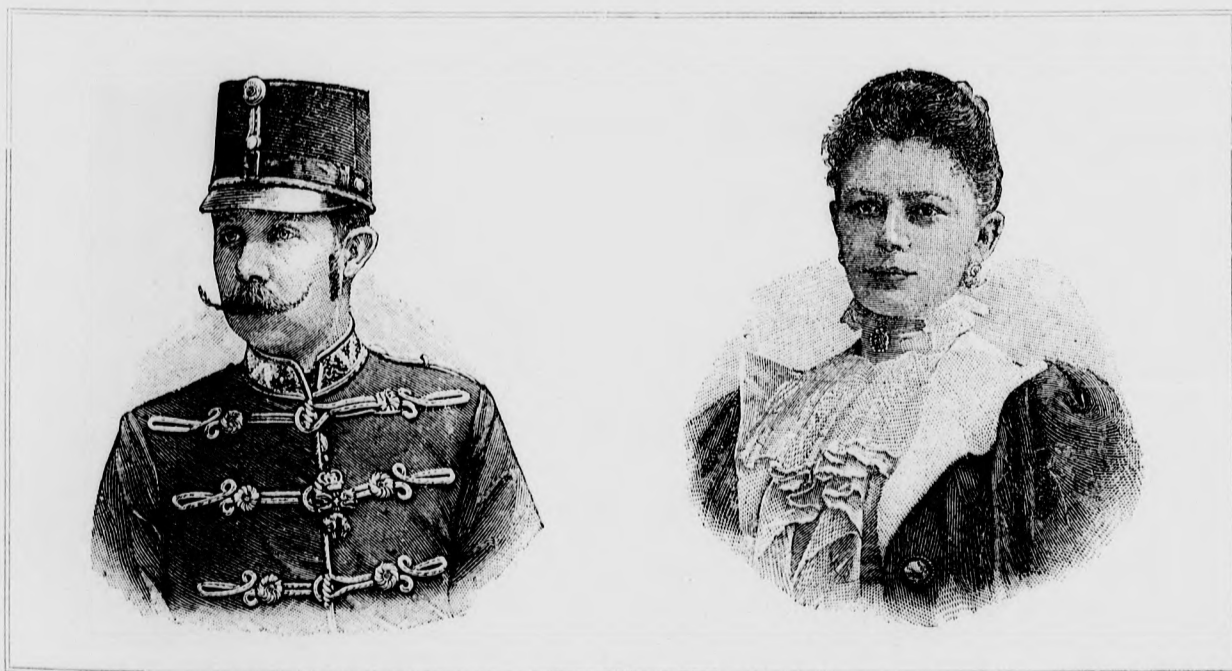
REGÉNY.

Mikor a lelkek szövetkeznek...

Írta: Lauka Gusztáv.

GRÓF Páczafalusy Lőrincz harminczéves volt és egy renaissance-stylű kastélyon kívül, negyvenezer hold tehernélküli földdel birt, mikor a huszonkétéves herezeg

Pável Aurorát nőül vette, aki évről-évre birtokilag alábbszállva, mindössze négyezer hold tölgyes- és bükkös-erdővel birt és az Iza-folyam partján egy restaurált régi várban lakott. A grófnak ezen házasságából egy

FERENCZ FERDINAND FŐHERCZEG ÉS NEJE.

leány és egy fiu gyermeke született. Daniella, aki, mikor a család történetének leírását megkezdjük, huszonhat-éves volt.

A gróf, mint hatvanéves özvegy, — mert a hercegnő már két éve, hogy az ősi sirboltban nyugodott — visszavonultan élt kastélyában, vején, leányán és fián kívül csak olykor fogadta még vendégeül régibb, szintén már öreg barátait.

Minthogy a kapitány és neje boldogan éltek egymással, minden gondját arra fordította, hogy egyetlen fiát is, mint nevének és vagyonának örökösét, meglegedetten hagyja vissza az életnek, hogy mikor neki is le kell fizetnie a természet adóját, megnyugodtan térhessen őseihez.

Élt ugyan még száz s néhány kilométernyi távolban apja testvéreinek egy fia egyk dunántúli megyében, de azzal életében háromszor sem találkozott.

Az özvegy grófnak, minden szórakozása és mulatása csak annyiból állott, hogy hónaponként néhányszor régi hű erdészével vadászgatott, birtokának egyes részeit meglátogatta és két-három hónapban egyszer a fővárosba rándult, hogy az opera vagy nemzeti színház előadásain jelen lehessen. Minden évben gyásznapja is volt, mikor feledhetlen, elhunyt nejeért engesztelő szent misét szolgáltatott. A téli estéket olvasással töltötte, mert nem volt olyan politikai és szépirodalmi lap, a melyre elő nem fizetett volna. Más gondosságot nem is ismert, mint egyedül azt, hogy egyetlen fiát is meglegedettnek és boldognak tudja.

Hogy Alfonz az étellel és emberekkel mielőbb és tökéletesen megismerkedjék, egészen magányosságra kárhoztatta magát és homoródi tizenkilencezer holdas birtokát annak nevére iratta és kebelezte. Azt ki sem kellett kötnie, hogy évenként többször találkozzék, mert az sokkal jobban szerette és tisztelte őt, hogysen az évnek bármelyik szakában meg ne látogatta volna.

A gróf személyesen kísérte őt a már elég gondosan berendezett birtokrészre és belenyugodott abba az építkezési tervbe, melyet egy jóhirben álló mester, fiának leendő tartózkodási helyéül bemutatott. Minthogy a hely, ahol Alfonz magának tartós megtelepedést volt biztosítandó, az ősi kastélytól csak tizenöt kilométernyi távolban feküdt, hacsak Alfonz szinte a fővárosba vagy jobb barátainál nem töltött néhány napot rendesen atyja mellett tartózkodott és mindent elkövetett, hogy a későbbi hosszas elválás fájdalmait megkönnyítse. Gyakori estéken azután, mikor a szolgálattelvőkön kívül csak kettecskén voltak a kastélyban, a gróf vagy multjának egyes epizódjairól emlékezett meg, vagy a jelen eshetőségeit tárgyalta, vagy pedig a jövőre nézve mondta el, mit szeretne s mit óhajtana.

Alfonz legtöbbször csendesen s örömtelt szívvél hallgatta atyját, mert annak minden előadásából kivehette, hogy az csak javát és boldogságát akarja. Így folytak napjaik közel egy év lefolyásáig, míg Alfonznak udvarháza elkészült, s abbb beköltözködhetett.

Talán még az ősi kastélyban se volt soha nagyobb vigalom, több vendég és kiválóbb ünnepély, mint mikor Alfonznak új otthonát felszentelték.

Az öreg grófra nézve annál kellemesebb és meglepőbb volt e hagyományos szokásnak megtartása, amely a tavaszközép egyik fellegtelen, tiszta napjára, május 3-dikára esett, mert azon nemcsak életben maradt régibb barátjaival, hanem fiának ismerősei és barátai nyomán, a megyének tekintélyesebb birtokosai-
val is találkozott. De e napra annyival vágyóbban várakozott, mert attól tudomást nyert arról, hogy azon a báró Szakaszi-család is meg fog jelenni, akinek Teréz nevű tizenhatéves igen csinos és minden tekintetben kiváló tulajdonokban gazdag leányát szerette volna fia számára hitvesül megnyerni. Csakis ez az egyetlen összeköttetés volt még, amit fiára nézve halála előtt úgy szeretett volna elintézni, hogy úgy annak, mint leendő nejeinek jövő boldogságát és meglegedettségét biztosnak tekinthesse. Annál nagyobb volt tehát az öröme, mikor az ünnepélyen észrevette, hogy nem csak a leánynak szülei, hanem a leány maga is, a nagy számban megjelent vendégek között, igen szívélyesen és rokonszenvesen társalognak Alfonzzal. Fia azonban magába zárt természeténél és megszokott, csendes magaviseleténél fogva, egész napon át a legkisebb megkülönböztetést sem mutatta, az elég nagy számban megjelent többi leányos családdal szemben. A gróf, aki eléggé jól ismerte fiának természetét és tulajdonságait, bizalommal volt a jövő iránt, annyival inkább, mert azt is tudta, hogy Alfonz nemcsak számba vette atyai tanácsait, hanem igyekezett is azokat teljesíteni.

Mikor már a vendégek eltávoztak, az atya még estelire is ott maradt a fiánál. Társalgás közben fel-
említette, hogy egészen meg van elégedve a lakás, az udvar és a melléképületek berendezésével, távozásakor pedig a fia mellé rendelt régi, hű szolgának meghagyta, hogy ami fia körében történik, különösen az olyan dolgokról, melyekről már régi időkből tudhatta, hogy neki nem tetszenek, azonnal értesítse. Annyit azonban már most is szükségesnek tartott tőle megkérdezni, hogy fia kivel és minő nőszemélyekkel szokott érintkezni.

— A középkori szakácsnét kivéve, — válaszolt a becsületes és hű, régi szolga, — a belső termekben a fiatal gróf határozott kívánsága szerint, minden munkát én szoktam végezni. Az egész szolgaszemélyzet mind-
össze öt emberből áll: a kocsisból, annak egy segédjéből, az udvarosból, a kertészből s egy ifju vadászból, aki közel a grófi lakáshoz, egy melléképületben szállásol. A nap legnagyobb részét, hacsak viharos, vagy esős idő nem mutatkozik, a méltóságos urfi kocsin, vagy a gazdaságot tekinti meg, ahol gondosan rendelkezik, vagy vadászik, ritkábban, távolabb és közelebb eső barátait és ismerőseit látogatja meg, vagy lapokat és könyveket olvas. Megtörténik olykor, hogy az egyik

tanyai tisztnek neje megjelenik az udvarban, de csak azért, hogy bizonyos összeg pénzzel ellátva, a háztartáshoz szükséges bevásárlásokat egyik vagy másik község piacán eszközölje. Az ispánné tagadhatatlanul csinos menyecske, de azért mégis soha sem láttam, hogy a gróf urfi vele a többtől megkülönböztetöbben beszélgetett volna.

Ugy látszott, hogy az öreg gróf régi, hű szolgájának előadásával tökéletesen meg volt elégedve.

Mikor fiától a késő esteli órákban elbúcsuzott, a legközelebbi vasárnapra meghívta őt magához ebédre, mosolyogva adva tudtára, hogy váltakozva így fogják az ünnepeket, vagy nála, vagy a fiánál eltölteni.

Kellemesen meleg, fellegtelen májusi napra virradt Alfonz, mikor a késő reggeli órákban ebédre atyjához volt menendő. Sokkal szívélyesebb és vallásosabb volt, hogysen nagyon ritkán változó munkásait ünnepnapon dolgozni engedte volna. Udvar-birája, akit szinte atyjának szolgálattelvői közül hozott át, e birtokrészt is nagyon jól ismerte és becsületességével és igazságosságával nemcsak a gróf, hanem fia alárendeltjeinek is szeretetével és tiszteletével dicsekedhetett. Mikor Domby András az öreg udvar-bíró kora reggel nála megjelent, Alfonz gróf a hétfői munkára nézve kiadta neki rendeleteit, különösen meghagyva, hogy hazajöttéig az udvarban tartózkodjék és főleg a vadászebek és visszahagyott lovak már szokásbavett élelmezéséről és tisztántartásáról gondoskodjék. Öreg szolgájának pedig külön kiadta a parancsot, hogy azon esetben, ha estére haza találna jönni, sonka, sajt és tea készen álljon rendelkezésére. Szakácsnéja, mikor tetszik neki lefekhetik, miután vendéget nem várva, meleg eledelekről nem kell gondoskodnia.

A fiatal gróf reggeli tizenegyórakor hajtatott be az ősi kastély udvarára és kocsijáról leszállva, az őt már ott váró atyja ölelésére sietett és melegen szorítottak kezét egymással.

Meg kell itt jegyeznünk, hogy az öreg gróf még nejevel sem szeretett esókolódní.

— Kedves fiam, úgy látom, a ház felszentelési ünnepe nem volt hátrányodra, mert arcod és füleid pirosak, szemeid tiszta fényben ragyognak s olyan könnyen ugrottál le kocsidról, mintha inaid még megerősödtek volna.

— Szeretett atyám! Nyugodtan állíthatom, hogy ha továbbra is ilyen meglegedetten nagyobb bajtól és kellemetlenségtől menten folytathatnám életemet, azon hálán kívül, melylyel édes jó atyámnak tartozom, a Gondviselés kegyeiről sem volna szabadd megfeledkezniem, s mikor a szomszéd falveskában ünnepnaponként az egyházban megjelenek, térdrehullva kellene könyörögnöm a Mindenhatóhoz, hogy áldásában, melyet tőlem eddig meg nem tagadott, életemnek további folyamára is részesítsen. Egyik legfőbb gondom most is, hogy a birtokomon és a közel faluban élő szegényeknek mentől kevesebb panaszra legyen okuk, s mindazok, akik

kötelességeiket buzgalommal és pontosan teljesítik, jutalomban és részesüljenek.

— Igazad van, édes fiam. Ha a Gondviselés kegye születésünk által bennünket a földi gazdagság és muló örömök birtokába helyezett, ezt csak úgy érdemelhetjük meg s csak úgy térhetünk nyugodtan az örök bíró ítélőszéke elé, amikor a többiekkel együtt a mulandóságból az örökkévalóságba távozunk, nem átkot, hanem áldást viszünk magunkkal.

Már épen ajkain volt a grófnak, hogy az üde légben fiát a parkba sétára hívja fel, mikor az udvarba négylovas hintó robogott be, amely hintóból a báróné, és leánya Teréz szállottak ki, a báró pedig, aki a lovakat hajtotta, odadobva a gyeplőket a kocsisnak, könnyedén ugrott le a bakról.

A gróf azonnal felismerte az érkezőket, meglehet a fia is, de mikor atyja hirtelen végigmérte tekintetével, legkisebb változást sem vehetett észre, se arcvonásaiban, se szemeiben.

A szívélyes fogadtatás nyilvánítása, a kölesönös üdvözlések és meleg kézzoritások után, a báró egy régi szabású és minden nevetséges conventionalis szabályoktól tartózkodó, derék ember, azonnal elmondta, hogy ez alkalommal a látogatás igazában nem az öreg grófnak szólt, hanem a nem messze tőle lakó fiának, ahol meghallották, hogy a fiatal gróf tizenegy órakor átkocsizott, ő is rögtön elhatározta, hogy most már nem megy vissza birtokára, hanem családjával együtt utána utazik a fiatal grófnak, biztos lévén benne, hogy ha nem is volt szándékában most az öreg urat meglátogatni, azt csaknem biztosra veheti, hogy az őt, családostul, szívesen fogja fogadni.

(Folytatása következik.)

~ A csárda előtt. ~

*Esik, esik . . . hull a hó,
Sikongó szél hordja . . .
Messze van még a falu,
Nem látszik a tornya.*

*Szegény utas, mit tehet
Ily ezudar időbe?
A csárdába betekint
Szíverősítőre!*

*Sárgát, Fakót kiköti
S biztatja szép szóval:
Jó szénával, abrakkal,
Meleg istállóval.*

*Meglátja bent a csárdás
Bogárszemű lányát:
. . . Befúhatja már a hó
A Fakót, a Sárgát!*

Lampérth Géza.

UTAZÓ ÖRÖKÖS.

(Szomorú történet.)

Irta: **JÓKAI MÓR.**

En nem tudom, ki volt az a gonosz ember, aki én rólam kihíresztelte, hogy én jó ember vagyok. Mikor én ki nem állhatom a jó embereket!

Jó ember az, aki megbuktatja a legjobb barátját, azért, hogy ellenségének rossz kedvet ne csináljon; jó ember az, aki zálogba teszi a felesége köpönyegét azért, hogy a legelső korhelynek, aki őt kedves barátjának szólítja, kiválthassa a kabátját; jó ember az, aki az insát, kit maga elesapott tolvajság miatt, hogy

Egy reggel elkezd valaki kopogtatni az ajtómon. Először egyet, aztán kettőt, azután hármát és így tovább. Hiába mondtam neki, hogy tessék! szabad! be lehet jönni! egyre kopogtatott, utóljára is fel kellett az asztaltól kelnem s magamnak kinyitni az ajtót.

Egy jóidőben levő asszonyság állt a küszöbön: fején fekete selyem-kapuchon, zöld máslikkal, karján rejtelmes tömötséggű tarisznya; az egész igen tisztességes alak, amilyenek kis gyerekkoromban magam is csokoltam elégszer kezét.

— Van szerencsém?

— Nem nagy szerencse. Hanem, instálom, tessék belépni innen az ajtóból, mert füttetek.

A tisztességes asszonyság ráhatározta magát, hogy belépjen a szobába, de arra nem lehetett rávenni, hogy helyet foglaljon. Ugy látszik, fogadása tartotta, állva mondani el élte keserőségeit.

Elmondá, hogy őt az utóbbi évek menyire tönkretették: három fia elhalt, minden vagyonát elveszté, ami azon felül maradt, azzal megszökött a férje, mikor már semmije sem volt, akkor porig leégett a háza s daczára annak, hogy úgy maradt, mint az ujjam, mégis kirabolták a zsványok! Most már három nap óta nem evett semmi főttet, koldulni nem tud, mert az nem szokása, s épen most hallja, hogy egy gazdag nagybátyja Zomborban haldoklik, s őt akarja örökösének megtenni, de ha oda nem mehet, mindenből kitagadja és ő e miatt kétségbe van esve, mert nincs utiköltsége Zomborig.

Engem a szájalom fogott el s egyuttal a szegény, pirulás. Nem volt több a kasszámban két koronánál. S hogy adjak én két koronát egy ilyen sokat szenvedett asszonyságnak, aki most Zomborba megy gazdag örökséget átvenni?

Végre mégis bátorságot vettem magamnak s nagy zavarral és arezpirulással markába nyomtam a derék asszonyságnak az árva két koronát, s ezer bocsánatot kértem tőle, hogy most többet nem adhatok, mert valójában ez az egész pénztáram.

A jó asszonyság elfogadta mentségemet és a két koronát, s elég kegyes volt nem vétetni velem észre, ha netalán megsértettem, amin valóban komolyan aggódtam.

Minthogy tíz nap mult el azután, midőn egy délelőtt ismét hangzik, a megátalkodott kopogtatás s újra megjelent a tisztelt asszonyság előttem.

— Meg tetszett érkezni Zomborból?

— Igenis, meg.

— Életben tetszett találni urabátyját?

— Fájdalom, nem. Meghalt és nekem semmit sem hagyott. Nem hagyott más örökséget, mint az irgalmas emberek részvétét.

Most már nem bántam volna, ha ebből az örökségből is kitagadta volna.

Az a merész gondolatom támadt, hogy megpróbálom, ha nem vágná-e szemem közé, ha most csak két huszfillérest adnék neki?

Nem vágta a szemem közé.

Megköszönte szerényen, megállott és eltávozott. Egész nap háborgatott a lelkiismeret, hogy mint tudtam ily keményszívű lenni! Mikor magamnak még maradt egy korona és negyven fillér.

Végtére mégis csak kibékültem a lelkiismeretemmel

—••• Gyermek az állatkertben. •••—

kenyér nélkül ne maradjon, elrekomendálja a legközelebbi ismerősének; jó ember az, akit ma pofonütnek s holnap kínálja a kibékülést, azért én előttem a „jó ember“ czime a legeslegutolsó minőségű mindennemű megtiszteltetések között.

Tehát már most tessék elképzelni, hogy engem valaki azzal rágalmazott, hogy én jó ember vagyok.

Mi lett belőle?

Az utcán leszorítottak a járdáról; — pénzt kértek tőlem, sohasem adták meg; — a boltban rám tukmálták a kimustrált portékát; — fiatal poéták versnyalábokat toltak be hozzám, hogy ajánljam a szerkesztőknek; — a pinczerek megittatták velem a kalapos festéket kávé gyanánt, s a világ minden megszorult embere engem nézett a jótékony női együletnek; — a koldus-börzén készpénzen árulták az adreshemet; ágiója volt, mint a kreditakeziának.

— Készül a csokor. —

s midőn ujjabb tiz nap mulva ismét belép hozzám, fel sem keltem az asztaltól, úgy kérdeztem.

— Mi tetszik megint ?

— Már csak visszamegyek megint Zomborba. Az örökösök egy kis reménységet adtak; tán csak jobbra fordul a sorsom.

Ezuttal adtam neki egy huszfillérest, s azt mondtam, sok dolgom van. Ki sem kísértem, hogy elment.

No, ez már csak elég gorombaság. Ez, tudom, hogy nem jön többé hozzám, s majd szidalmaz országSZerte.

Dehogyan szidalmazott, tiz nap mulva megint itt volt s beszélt nekem az én elismert nagylelkűségemről, meg hogy most jön Zomborból, s négy nap óta nem evett meleg ételt.

— Terringettét! Zomborban ugyan rossz világ lehet, ha már nem is főznek.

Nem adtam többet neki ezuttal egy tizfilléresnél. Azért is megcsókolta a kezemet s amint kicsuktam az ajtón, még odakünn is hálálkodott, s elrekommendált mindenféle angyaloknak, hogy fogadjanak szívesen, ha valaha szemük elé kerülök.

Nekem kezdett ez az adófizetés nem tetszeni. Az ilyesmi nem olyan, mint az opera, hogy annál jobban tessék, mennél többször hallja az ember.

Hát ujjabb tiz nap mulva megint beáll hozzám.

— Mi tetszik ?

— Zomborba . . .

— Ne utazzék kegyed Zomborba, az Isten szerelméért; maradjon itthon békével, még meghűti magát az uton, s az is csak az én bajom lesz.

A szerencsétlenség . . .

— Hagyja el, mert most mindjárt én kezdek el beszélni arról, hogy milyen szerencsétlen vagyok. Lovasbetyárok ütöttek reám, elhajtották ezer előfizetőmet, a gypajumat elverte a jég, a jószágaimat a holdban minden hónapban konfiskálják, amellelt el vagyok itélve három esztendei segédszerkesztőségre, hetenként kétszeri böjttel s huszonöt vers elolvasásával súlyosítva, szánjon meg engemet minden ember, és ne kívánja, hogy én szánjam.

Azt gondolják, hogy elment ?

Dehogyan ment. Megvárta, hogy kibeszéljem magamat, akkor megint elől kezdte, hogy neki Zomborban ilyen meg ilyen történet végett kell megjelenni. Nekem sok volt a dolgom, hogy mentől hamarabb szabaduljak tőle, adtam neki egy tizfillérest. Azzal ugyan nem tudom, hogy jut el Zomborig ? Azt is megköszönte. Mondtam neki olyanformát is, hogy már most nem bánom ám, ha nem látom többet.

Ezt, úgy látszik, hogy nem igen vette szívére, mert egy hét mulva megint megtisztelt látogatásával.

Most már nem adtam neki többet egy kétfilléresnél.

És ezzel szépen a normális állapotba jutottunk. Azóta minden héten eljön a szabályszerű kétfilléresért. Én sem kérdelem, hogy hová utazik vele ? Ő sem mondja, hogy hidegen, vagy melegen költi-e el, megáldjuk egymást kölcsönösen, s a dolog megy olyan szépen, mintha törvénybe volna iktatva.

. . . Ezelőtt egy pár héttel valamelyik ismerősömet kellett meglátogatnom, aki a külvárosok egyikében lakik, annál épen teaestély volt, az estélyen igen diszes tiszteséges uri emberek voltak jelen. Ismerősöm neje karonfogott, s bemutogatott sorba a tarsaság minden tagjának, akik mind igen tiszteletreméltó, derék urak és asszonyságok voltak, végre azonban egy ismerős arcot látok közöttük.

— Tekintetes Szlatyináné asszonyság, — a ház-birtokosné.

— Ó, kérem, régóta van szerencsénk egymáshoz. — Mikor méltóztatott Zomborból megérkezni ? . . .

A tisztelt asszonyság mosolygott és azt kérdezte, hogy rummal iszom-e a teát, vagy arakkal ?

Azután leültünk szapárizni. Mondhatom, hogy a derék asszonyság igen jól játszik, egy fillért sem birtam tőle visszanyerni, pedig nagyon szerettem volna.

Már most csak azt hiszi mindenki, hogy többet nem látogatott meg ? . . .

. . . Azóta is minden héten eljön a maga kétfillérjét átvenni.

Még mindig várlak...

(Pályamunka.)

*Még mindig várlak, visszavárlak,
Még mindig nem feledtelek!
A Golgotát hiába járom,
Lehetetlen szívembe zárnom
Ki-kitörő szerelmemet.*

*Várlak, kereslek szenvedélytel,
Idegbetegem, lázasan:
Fölkutatom az utcák medrét,
Zavarom az éjszaka csendjét:
Hátha meghallanád szavam ?!*

*Az idő villámgyors kapással
Megrablá ifjúságomat:
Oda lett száz tervem, reményem,
De alakod a régi fényben
Szívemben épen megmaradt.*

*Ha volt hibád: én elfeledtem,
Daczomat is megtagadom;
Múltamra rádobom a leplet,
És érzem, érzem, hogy szerettek,
Szilaj örülettel, vakon!*

*Nem kérdelem már: hol van erényed,
Ajkaidról a szüzi hamv?
Keresi-e, búját kaczagva,
Hogy csókolt-e mást édes ajka,
A párját meglelő galamb ?*

*Csak azt tudom, hogy vívódásom
Érted perczenként mind nagyobb.
Lángzó heve a déli nyárnak
Hajszol mindegyre teutánad,
S egyedül a tied vagyok.*

*Ó, édes asszony, ördög, angyal,
Akármilyen lettél: gyere már —
Gyönyörbe fojtlak vágyaimmal,
Vagy átteremtlek csókjaimmal, —
Mindegy nekem: élet, halál!*

*Mert nem bírom tovább e lángot,
E gyilkoló örületet —
S ha mégis mindhiába várlak:
Ott, akkor, ahol megtalállak,
Együtt halok meg teveled!*

Dura Máté.

„A legenda folytatása“.

— Humoreszk. —

Írta: **Szatke Ferencz Ödön.**

(Pályamunka.)

Mondom, kérem, nagyon bölcsen és okosan cselekedett a jó Istenke, mikor erre a már öreg, — zsémbes világra — nem udvari divatteremben készült kaczabajkát szabott, mert azóta áll ez a vén föld a maga egyformaságában, csak abban az egyben tévesztett Atyánk, hogy a hasonlóság megalkotásakor a gyöngébb-nemet — a nőket — vette magas pártfogásába, s alkotta azokat a . . . ó, — hogy még kiejteni is borzalmas — hasonló nőket.

Hja, hiába ne rugdalózz ember, földnek hitvány pora, most mi ezen egy sem változtathatunk.

Annyit azonban megengedek magamnak kijelenteni és pedig azon az alapon, hogy én is, azaz, hogy szépapáim szintén betették a garast ehhez a boldog élethez, s nem is lesz talán az ötödik égbekiáltó bűn, hogyha már a hasonlóságot belénk — lelkes állatokba — akart a nagy teremtető önteni, tette volna azt kizárólag csak velünk — férfiakkal.

Adhatott volna azért a nőknek is a hasonlóságból egy pár részecskét, csak ne lettek volna hasonló alak, arcz és hangra nézve. (Ugyis elég előnyük az, hogy bennünket szóltan férfiakat nyelvre nézve nagyban felülmúlnak.)

No de, ha már megvan, — ismétlem, — bele kell törődnünk, különösen pedig nekem.

Ugy volt az, kérem, hogy én egész életemben mindig nagyon vigkedélyű, — amint nálunk, Szabolesban, mondani szokás, — „legendás“ voltam. Megsugom: szerettem a hölgyecskéket bolondítani s tetszett, hogy a kis hamisak mindig hittek nekem, nagy hamisnak. Mikor aztán én egy szép napon odább sassiroztam . . . Ezt azonban már csak akkor tettem, mikor láttam, hogy már a mama is fölvette fegyverét s kezd a kótába beleszólni, kecsgettetvén magát a szép jövő boldog reményeivel, azaz, hogy . . . hogy . . . no hát, hogy veje leszek s ő egy mintajó anyós . . .

Hogy tehát a legendából tragoedia ne váljék s hogy a kis ideál még véletlenül a nyakamban ne maradjon, mondom, odább állottam.

Szép tölem, ugyebár, kedves hölgyecskéim, hogy ily nyíltan bevallom kedvteléseimnek valóságos ármádiáját, de ezzel csak azt akarom elérni, hogy egy férfitől hallják önök azt, amit még sokszor a mamákkal együtt sem tudnak észrevenni, t. i., hogy közelg a vész!?

Pedig, hej, éles szemük s jó hallásuk van ám a mamáknak. Egyenesen ráfognak az emberre, hogy lumpolt s még ha talán nem is volna való: kénytelen az ember engedni, hogy hát: „Igaz, igaz, de hiszen utóljára történt“ — s mondunk egy jó kifogást, amely azonban a mamák, pláne az „anyósjelölt mamák“ előtt sosem jó.

Volt azonban nekem egy ideálom, akihez nem a legenda fűzött, hanem akit igazán nagyon, de nagyon szerettem. Különösen pedig azóta, hogy meghallottam, a takarékpénztári könyvecskéiket — igen, mert több is volt — a komótban tartják. — E pereztől kezdve én a megtestesült szerelemmé változtam át.

Sajnos azonban, — ő nem szeretett, mamája kinevetett, de még csak a papa sem szimpatizált velem.

Pedig, hej — kecsgettetve a komótban rejlő kis szürke szörnyek által — hány tarklót vesztettem el a papával szemben. persze akarattal, s előzékenységből.

Sőt egyizben annyira mentem a kedveskedések országutján, míg egy tejesasszonyt nem találtam, akit aztán felvezettem a mamához, s még mai napig is az az asszony hordja hozzájuk a tejet.

Nemcsak ezt, hanem még más dolgokat is vittem véghez, csak hogy egyszer — valamikor karjaimba zárhassam a komót . . . pardon . . . imádozt Juditomat.

Történt azonban egy eset, amely — örökké a komót után vajudó lelkemet — ahoz egy lépéssel közelebb vezette.

Künn sétáltunk a korzón, s amidőn a tuloldalán levő butor-kereskedés (ó!) kirakatához megyünk a szekéru-ton keresztül, a szomszéd utczából alig tíz lépésnyire tőlünk két vágató ló rohan felénk. — Lelkem e pillanatban majd az ut kövezetére esett ki — de már a másikkban villámgyorsan támadt mentő gondolatom. — Fölkaptam imádozt Juditomat karsu derekánál úgy, hogy mire az ijedtségtől sikoltani akart, már a legnagyobb biztonságban tartottam őt karjaim között.

Fejemet bátran s büszkén emeltem fel a báméskodó néptömeg előtt, mintegy kérdezve tőlük, hogy hát nem megérdemlem ezt a kezet, melyet most itt az enyémben tartok, s azt a kis szivecskét — csak a komóttal hozományul. — (Persze a tömegnek ehhez a komóthoz semmi köze nem volt.)

A történetek után rögtön kocsiba ültettem Juditot, s egyenesen hazahajtottunk.

Hát még kérem, annak lettek volna tanui, amit a mama tett velem, mikor kedves leánya kiszállva a kocsiból karjai közé rohant, s engem mint életének megmentőjét, mutatott be.

Voltam már több ízben a házuknál, s mindig fájó érzéssel távoztam onnan, most azonban végre-valahára édes érzéssel . . . csak hogy fájó tagokkal!

Mert, amikor Judit a megmentést részletesen elbeszélte, a mama kitért karokkal rohant hozzám, s körülölvén Hercules-karjait vállaimon olyan egy édes ölelésben részesített) amilyenben még a káplár ur Hegyes sem az ő Lidi szakácsnéját.

Tényleg, kérem, ha még e szeretetteljes ölelés csak pár perczig tart, én a meghatottságtól, de különösen a mamának eme nagyon tárgyilagos — köszönet és szeretetnyilvánításától — szépen a szőnyegre roskadok.

Hála az égnek, ez nem történt.

Kijelentette azonban a minden mamák-mamája előtttem, hogy e dicső tettemért a legmagasabb kegyében fogok részesülni, s ha jól viselem magamat ezután is, Judit az enyém lesz.

Elég az hozzá, hogy itt most már nyert várom volt.

Ugyanezen időben volt egy másik kis lány ismerősöm is, aki szakasztott mása volt az én Juditomnak, ugyannyira, hogy a kirakatban levő két fénykép közül saját magam nem voltam képes kitalálni, hogy melyik az én Juditom s melyik a — szintén — én Emikém.

Minden porczikájukban hasonlítottak egymáshoz, csak egyben nem, t. i., hogy az Emikék komótyjában a kis szürke szörny helyét pamut, czérna és kapesok dominálják s így magától értetődik, hogy az én — pedig könnyen fellobbanó lelkemet — az ő hajlékuk hidegen hagyta.

Hozzájuk csak társalogni, vagy, amint elől is említém, csak legendázni jártam.

Fegyverem minden ilyen esetben a házasságígérés volt, csak hogy ám én ezt egy példabeszédre paródiáztam, gondolván: „A házasságot igérd meg, ne add meg, nem szegényít meg!“

Emikét is, szegényt szépen felesaltam a Parnasszus tetejére s mikor aztán felértünk s következett volna a házasság, kerestem egy onnan lefelé vezető ösvényt, nehogy még a sok czérna és kapesok hozományul nekem jusson.

Hogy, hogy nem, egyizben ismét künn sétáltunk Juditommal a korzón, midőn látnoki szemeim a távolból észreveszik a felénk közelgő Emikét az ő édes mamájával.

No, Franczi — gondoltam, — már egy izben kivágtad a rezet, mikor Juditot megmentetted, hanem most mit fogsz tenni, ha találkozol velük? Mert, hogy a találkozást ki nem kerülhettem, az bizonyos volt.

Ugy is lett!

Én pedig a Parnasszusról szépen leértem azzal, hogy észre sem vettem, mikor mellettünk elhaladtak.

Hanem szent Isten! Mikor szerencsésen elmentük egymás mellett, visszánézek — hát . . . ó, végzet — szemek a mamáéval találkoztak.

Igen, mert ő is visszánézett!

No Franczi, — itt a csatát most elvesztetted. — Megmutatta

ezt az Emike mamájának tekintete. — Összpontosult abban a tekintetben minden, amit ő szegény lelkem elkárkoztatására még csak ki is gondolhatott.

Búcsúzhatsz te Franczi, most már, még a purgatórium ezüstös kapujától is, mert még onnan is kiátkoztak azok a véstjósító pillantások. — Pedig számításom erős volt, legalább is a pénztárnoki széket elfoglalni a purgatóriumban.

Emikéék tehát boszút forraltak ellenem. Boszút, melynek csak pusztá hallatára is megfordulna Ádám apánk (Isten nyugosztalja) jól megérdemelt sírjának mélységes fenekén.

Boszu is volt ez, amilyen csak mamáktól telhetik ki.

De hát miért hasonlít egyik nő a másikhoz?

Egyszóval beütött a krach!

* * *

Ember teszi a fogadást, ember, aki megtartja, — mondja a közmondás. Én azonban ezt így értelmeztem: a mama tette a fogadást, a mama tartsa is meg.

Meg is tette.

Az esküvőre nagyban készültünk. Én izgatott voltam a szó teljes értelmében. Nem is csoda, mikor 3 nap és három éjjel egymásután búcsúztam arany fiatalságomtól, fizettem ezeregység, számítva a komótra, melyet mint családi ereklyét, szándékoztam megtartani.

Tehát, mint mondtam, a mama megtartotta szavát, s Judit most menyasszonyom.

Elérkezett a várva, várt perc. Hosszu kocsisorban vonultunk fel a templomig. Megjegyzem, akkor még nem volt polgári házasság.

Juditom, mint egy istennő, szállt ki kocsijából, midőn oda értünk. Sűrűn le volt fátyolozva, s így a kíváncsi néptömeg nem is láthatta azokat a vénusi vonásokat.

Én az izgatottságtól nem is tudtam vele még csak szót sem váltani. Szemeibe nézni pláne nem mertem, mert még kiolvasta volna belőle azt a tósztot, melyet tegnap este (az igaz, hogy már öreg este volt) bucsuzóul mondtam; csak akkor feleltem aztán, mikor a pap kérdezte:

— Szereted? . . . (?)

— Igen! — volt a kölcsönös válasz.

Ebben a pillanatban azonban lábamon egy kis nyomást érezek. Letekintek, hát szent Isten! Judit lépett a lábamra. Ez pedig nálunk annyit jelent, hogy a férj e pillanattól kezdve fűrtös fejét az asszony papucsai alá hajtotta, szóval kezdetét veszi a „papucskormány“ rémuralma.

Tehát még ez is!

Boldog voltam azonban, mert Judit és a kis szürke szörny, az enyém voltak.

Nem fogom azonban soha elfelejteni, mily büszkén néztem az Emike kedves mamájára, ki szintén a templomajtóban nézte bennem s Juditban, a megtestesült boldogságot.

Szemeit kendőjével takarta el. Biztosan könnyezett szegény, hogy nem az ő Emikéjét vezetem most karom, s hogy nem tudott rajtam boszútállani.

Ősi szabohesi szokás szerint az új asszonyt bevezettem a szobába, melyben már a lakodalmassereg epedve várt bennünket, s mikor az ajtón beléptünk, egy egtrázó „éljen“ kiáltásban törtek ki.

Juditom az édesanyja karjai közé rohant, és sirva temetkezett azok közé. — Én pedig e szabad percet felhasználva, a másik szobába ugrottam. Ebben a pillanatban ott terem a Juditom nagybácsija, s karon ragad, hogy menjek vissza, mert egy beszédet akar tartani, melyben Juditot a szülőktől elbúcsúztatni fogja . . .

Engedtem kérésének, s rögtön visszatértünk . . .

Dobd le azt a kacabajkát csontos vállaidról, te rosszul megalkotott, öreg világ, hogy még csak gondolni se tudjak a percre vissza, amelyikben e terem küszöbét átléptem.

Hogy micsoda érzés futotta át anélkül is izgatott lelkemet, azt szavakkal nehéz lenne e helyt tolmácsolni.

Elég az hozzá, hogy két napig nem tudtam, mi történt ott, s bátran el lehetett volna hitetni velem, hogy nem fiu, hanem leány vagyok (!?) . . .

Ezt is megmondom!

Belépek az ajtón, hát — . . . Emike áll előttem, kaczagó arccal, menyasszonyi ruhában; fátyolát félredobva, édesanyja mellette, míg a lakodalmassereg egyszerre óriási nevetésben tör ki.

Boszú volt, hatalmas, nagy boszú.

Emikének esküdtem örök hűséget, míg Juditot elvesztettem, mielőtt még a komót titkait numerusokban is megismertem volna.

Hát ezért volt az a sűrű fátyol, ezért nevetelt, nem pedig sirt a — most már minden anyósok legborzasztóbbja, — az Emike mamája. S még ami a legfőbb, a lábamra is rálépett.

Ezerszer jaj neked most már, Franczikám!

Elmondom azonban azt is, hogyan főzték ki a boszúnak szírtózatot nemét a mamák.

A korzón történt találkozás után az Emike édes mamája elment Juditékhoz, s elmondott mindent, így azt is, hogy én már nekik ígéretet tettem a házasságra vonatkozólag.

Már most aztán nagyon természetes, hogy a mama, aki engem különben sem valami nagyon szeretett, — örült, hogy tőlem megszabadulhat.

Hogy azonban Emikéék kárpótolva legyenek, hozták létre nagy bölcsen ezen menyasszonyeserét, mely engem legendáimért az egész világ előtt megszegyenítend. És amint látták, kérem, sikerült is legendás fejlemelésére ez, s mely e század legremekebb asszonyi stratégiai műve.

Tanulást is szereztem azonban e menyasszonyeseréből s ez, hogy: boldog családi életet lehet az ember ott is, hol a komóban csak czérna és kaposcs vannak, s ezek teszik a hozományt . . .

Tőled, pedig, most már, kedves kis feleségem azt kérdezem, hogy hát a „papucs“ szintén hozomány?

ADOMÁK.

Drága az ökör.

Ott állott a rendőrség előtt az öreg házaspár. A férfié az elsőség, az adja elő az esetet.

— Hát ugy történt az, tekintetes uram — kezdi, végigsimogatva galambbősz haját, — hogy összezőrdültünk a szomszédal s az minket az egész udvar füle hallatára egy pár öreg ökörnek nevezett.

A vádlott, a kis czingár eszmadia, töredelmesen be is vallotta, hogy ugy van, szent igaz.

— Hát belenyugszanak abba, — kérdi a kapitány a panaszlóktól — ha 5 frtra büntetem a vádlottat becsületsértésért.

A galambbősz hajú polgártárs meg-megforgatja kalapját a kezében:

— Kevés lesz az, tekintetes uram, egy pár ökörért, drága annak most az ára.

Enyhítő körülmény.

— Biró: Tehát nem tagadod, hogy Kövér Mihályt véresre verted. Most már mit hozhatsz fel enyhítő körülmény gyanánt? — Vádlott: Azt, kérem alássan, hogy nálunk bucsu volt, s így egy álló hétig csupa enyhítő körülmények között éltünk.

A diák boszuja.

— Bocsásson meg, fiatal ur, de én nem vagyok hajlandó önnek egy egész öltözet ruhát puffra csinálni.

— S-miért nem? Hisz én meg fogom fizetni.

— Hát kérem, engem Czérna János kollegám ovatosságra intett.

— Oh, a szemtelen! No akkor ezt a ruhát is ő nála csináltatom!

ÉN ÖLTEM MEG!

Irta: **Csillag Máté.**

Az esküdtszék termének fojtó légében a közönség feszült figyelmétől kísérve, emelkedik szóra a rideg királyi ügyész és hosszú beszédével napnál fényesebben bizonyítja, hogy hiába minden konok, makaes tagadás, a szép *Nagy Irmának* gyilkosa, a vádlott: *Kelemen Ernő*. Be van bizonyítva, hogy vádlottnak viszonya volt a meggyilkolttal; be van bizonyítva, hogy egy, a gyilkosság helyszínén talált levéllel, találkára jelentkezett a vádlott a meggyilkolthoz, épen a gyilkosság órájára. Ez a kérdéses légyott-levél összegyűrötten, széthasogatva, tehát a támadás és védelem dulakodásának esalhatatlan bizonyítékaival találtatott meg a holttest mellett és hogy akkor *Kelemen Ernő* volt egyedül a meggyilkolt szép özvegnél; ezt nem is tagadhatja, mert „ő fedezte föl” a gyilkosságot. Ennyi esalhatatlan tényrel szemben kár és okatlan a tagadás, hogy ép egy másodpercze nyitott be és amint a holttestet meglátta, ő kiabált segítségért? Ez ügyellen kifogás.

A gyilkosság után kellett eltávoznia és mert biztosra vette, hogy észreveszik a népes házban, a gyanút magától elterelendő — maga kiabált gyilkost! Kérek rá kötél általi halált!...

Siri esend.

A vádlott, *Kelemen Ernő*, remegve az izgalomtól, morzsolja ajkai között: „Ártatlan vagyok... ártatlan!”

A hallgatóság közül ekkor előtörtet egy vörös-sipkás hordár. Szánalmasan elhanyagolt alak. Vérrel aláfutott szemeit vadul forgatva, kiáltja: „Ne ítéljétek el ez embert. — Nagy Irmát, azt a kifestett dámát, — én öltem meg!”

Elnök úr! Nem vagyok én örült! Nem örült, csak szerencsétlen. És becsületes ember vagyok, még ha gyilkoltam is. Hogy ki vagyok? Ma — senki. Ma nincs nevem, csak számom: 117. Nem hívnak, csak füttyölnek reám. Hogy voltam-e büntetve? Egyszer, mert elgázoltam egy embert a fiakeremmel. Mert saját fiakerem volt és magam kucsiroztam. Úr voltam. A börze leste, hogy mit veszek és adok. Ma rongyos hordár — pár év előtt milliomos. Ki tett tönkre? A Nagy Irma, az a festettképű, selyemharisnyás hölgy, akit én öltem meg, mert tönkretett.

Nem a pénzt sajnáltam, hanem a szerelmemet, a lelkem üdvösségét! Mert a hordár-daróczzubbony alatt tengernyi fájdalommal lett az, ami a milliomosban határtalan szerelem volt. Rátaláltam! Megfojtottam! Mert a meggyilkolt az én feleségem, hites feleségem volt. — Rongyokból szedtem föl, pinczelakásból emeltem föl saját palotájába, mikor a házmester-leányból milliomosnévá, feleségemmé tettem. Szerettem örülni és szerettem ma is. Ha nem szeretném, nem öltem volna meg.

Megszökött tőlem és magával vitte vagyonomat is. A pénzt nem sajnáltam. Ha visszajött volna, én esem lábaihoz, elhalmozva bűnös lábát csókjaimmal.

Beteg lettem. Koldus lettem. Nem, ennél is rosszabb, hordárrá lettem. Ha... ha... ha... Én, a milliomos, hordtam a jogászok kabátjait a zálogházba, görnyedve czipeltem a költözők nehéz kufferjait, szerelmes szobaleányok leveleit vittem a kaszárnyákba és a „tiszteletes asszonyok” rendez-vous-jeit közvetítettem, megfizetett titoktartás alatt.

Kelemen Ernő ur, akit helyettem akarnak felakasztani, kundsáftom volt, — sok helyre küldött rózsaszín-levéllal. Mindegyikért egy koronát fizetett a milliomosnak, ha... ha... Engem küldött Nagy Irmához is akkor. Oda én még sohse vittem ezelőtt levelet.

Megfuladok! Vízet! Levegőt!...

Már jobban vagyok...

Felismertem. Az a kifestett arcu, csipkeruhás, félmeztelen dáma, ki cigarettázva hevert szétszórt, hamis ékszerai között az ottománon, megszökött feleségem volt. Elnök úr! Esküdtek!

Akinek én milliót tettem lábaihoz, az adott most nekem 20 fillér borraivalót...

Akinek szerelméért mindenemet feláldoztam, annak én közvetítettem szerelmi légyottját hitvány pénzért!

— Felismersz-e? — ordítottam.

— Hogy mersz tegezni, hordár?

— Hordár? Te tettél azzá! Nyomorult! Te, Nagy Irma név alatt ledérkedő Finkelsteinné. Reszketsz? Most felismersz? Nyomorult vagy! És még nyomorultabb vagyok én, mert szeretlek ma is. Érted, szeretlek! És ez a te ítéleted! Az én oltáromat ne sározza be többé senki. Senki...

Sietnem kellett... hiszen én vittem a légyott-levelet. Egy óra mulva ennek, azután másnak, azután harmadiknak...

Nem, ezt én nem engedem meg. Ott esdekelt térden, lábaim előtt. Engem elfogott a vágy, őt megcsókolni, de nem akartam, hogy lássa, tudja megalázódásomat.

Ujjaim átkulcsolták szép nyakát. Szorosan... még szorosabban... nagyon szorosan és azután... azután elfogott: nem a félelem, hanem az undor, utálat és nem csókoltam meg, de elrohantam...

Igy volt. Ez az igazság. Ezt az urat bocsássák haza, — a gyilkos én vagyok!” — — —

Halló! Itt kir. ügyészség.

Halló! Itt elmeógyógyintézet.

— Egy csendes örültünk van. — Kérnök, elszállításáról gondoskodni.

— Szivesen. — Épen egy ezellánk van szabadon, a 117.

— Halló! Érdekes véletlen, épen a 117-es számú hordárt visszük majd bele.

Ha... ha, ha... ez érdekes.

Ha... ha... ha...

SZECZESSZIÓS GONDOLATOK.

Semmi sem új a nap alatt; bizonyára másként állanak az aetiák a nap fölött.

*

Elégedj meg azzal, amid van, — ha többet nem kaphatsz

*

Szegény szerelem! Annyi mindenféle axiomát, gondolatot, és más egyéb rosszat mondtak már rólad; hát igazán megérdemletted ezt?

*

Ha a füled fáj, ne menj fogorvoshoz.

*

Amely perczben az anyós „anyóssá” válik, megérdemli az „anyós” czímét.

D'Amant Leo.

Gyulaffi.

(Pályamunka.)

Zimankós idő járt a pártos magyarra,
Tombolt a viszálynak átkos zivatarja.
Két pártra a nemzet úgy oszta fonákul:
Egymásfúló nép lön egyérbeli ágbul.

Mohács, a magyarnak gyászos temetője,
Vérverte virággal be se volt még növe,
S a félig holt tetem — ész nélkül a kába! —
Mar csattogó foggal eleven húsába.

Török a némettel nyúzta az országot,
S a büszke magyarnak vasnyakára hágott.
Mít bánta az árva? csak hönfta vesszen!
Ki másfelé hajlik: verembe hadd essen!

Gyulaffi Lászlónál csobánczi sasvárba
Hejehuja, vígság elvéte, ha járta.
Magyarnak jó magyar, hű, fölkezt urához,
De testvéri harcban önvért nem öl, átkoz.

Verte a törököt Győrnél ám keményen,
Kirákott szablyáján nem csorbúta szégyen.
Csobáncz az övé s még Tihany kapitánya,
Felesége, Margit, Forgács büszke lánya.

Bántotta e hölgyet leányi hiúság,
Reszkette vigyázta: nem éri-e csúfság?
Aranyban, ezüstben ha ki párja volna:
Kész szállni tusára, bár vére, ha folyna!

Bántotta az udvar kicsinybe vevése,
Minden elejtett szót jól eszébe vése.
Urát sarkantyúzza nem gyöngye szavakkal,
S végződött a patvar nagy pulykaharaggal.

„Mít őrzöl itt engem világ csúfságára?
Kalitka énnekem Csobáncz híres vára.
Vigy innen Erdélybe, hol a nemes asszony:
Maga kénye szerint éljen, viráulhasson.

Mert ott a legelső lennék, bizony Isten!
Míg más veti büszkén árnyát reám ilten.
Vigy el innen, Lászlóm! állj magyar királyhoz,
Hisz e gögös „bécsi“ értünk sohse áldoz!”

Nevetett Gyulaffi e gyermekbeszédén:
„Hagyj fel a panaszszal, édes feleségem!
Ne viráulj te másnak: nekem mosolyogjál,
Ugy sincs nekem drágább piros mosolyodnál!”

Férfiak ügyébe magad sohse ártasad,
Nem oly hamvába hőtt a te hitestársad,
Hogy mocczanni se tud, csak asszonyi szóra —
Önállás a férfi legszebb lobogója!

Nem vagy te utolsó hölgyek seregében,
Szépségre, jóságra első te vagy épen!
Bársonyos kis mentéd arannyal terhelve —
Rólad beszél a hír magasztaló nyelve.

S hogy menjek Erdélybe, pártosok urához?
Hogy legyek én hűtlen eskühöz, királyhoz?
Nem tudod, te bohó, mit száz kieresztelt.
No, csak viseld némán e roppant keresztet!”

S hogy jó tanácsának cukorozza végét:
Meg is csókolta rá durczás feleségét.
Hallgatott az asszony, évődött magában,
Szegény virágokat tépte haragjában.

— Hír támad azonban, vihart megelőző,
Szigeten a szultán, Szolimán, a győző!
Rohanó áradat útjába hogy álljon,
Kis fészke madárnak, függvén piczi szálon?

Nagy Zrínyi töröknek harcát ha megállja:
Földdel lesz egyenlő földből emelt vára.
Csodás a magyarnak harci vitézsége,
De egy, ezer ellen! csak széltörök végre.

Gyulaffinak a hír szívébe nyilallik,
Lelkét hányja a hab, mely odabenn zajlik.
Hogy szent kötelesség szólítja hiába!
Maroknyi a csapat, melynek kapitánya.

Maroknyi esapattal hogy szálljon a síkra?
Felhőszakadéskor nem gyűjthet a síkra...
Most öllik eszébe: hát bécsi királyja?
Nagy terhivel a baj nehezül most rája!

Föl hát a királyhoz! pattan paripára,
Lóhalálban váglat a győri határra.
Ország nagyaratól várván segedelemet —
S eresztli az a szót szépen füle mellett.

A büszke dalia tüzvére fellobban,
Lihegő mellében szíve nagygot dobban.
Gerjedő haragját ám fojtja magába,
Mít hányja a borsót a fábra, hiába?

Fordítja lovának Csobáncz fele fékét,
Feketének látja a derült menny kékjét.
„Hej, drága királyom! — mormolja sziszegve —
Esküd, fogadalmad, akaszd föl a szegre!”

Parancsol ad otthon csatlós csapatának,
Nyergelve serényen legényi fölállnak.
Jó Gyulaffi László hangját felemelve,
Ily szókra lovallja lappangó keserve:

„Ahány jóemberem él itt a határon,
Harmadnap elmúltán eljöjjenek, várom.
S ha tán valakinek esnék nehezére:
Ne törje magát, hisz nem köteles véle.”

Zalai partokon palkók raja csattog,
Nyargalnak a ménék, reng föld is alattok.
Sztétrebben a csatlós, mint por, szelek szárnyán,
Tálitka, Szigliget, Zala várát járván.

Harmadnap elmúltán, napszállata tájon,
Kócsagtollat lenget hűs szél a határon.
Négy vármegye délczege s hajlott dalitája
Gyulaffi sasvárát, Csobánczot, megszállja.

Sejtik, hogy a várúr lilkos jeladása
Vitézi napoknak hajnalhasadása.
Ami koczkán forog, ki tudja, mi drága?
Lehet a magyarnak féltett szabadsága!

Eljött Sárkány János, Hegyesd kapitánya,
Deccseri András, Veszprém főispánja.
Vásónykői Horváth, Batthyány is három,
Nagyobbja közül, im ezeket számlálom.

Ott volt Török Gábor, a csebi Pogányok,
A két Pethő-gyerek lovagolt utánok.
Az öreg Szécsy György, Tamás fia véle,
Bánffy országbiró, — hősök csemetéje!

Dobogott a nagy híd, lobogott a mente,
Tánczoltatta ménjét sok nyalka levente.
Fogadta a várúr ifjút fiaképen,
Idősét mint apját, — és jobbkeze kézben.

Lovagterem öble, megtelt vala veltök.
Csobáncz kapitánya állt ime elébök.
Az ünnepi csendben hang csendüle, tiszta,
A bollozat aztán tompán veri vissza:

„Feleim, magyarok! kik összejövétek,
Nagy igaz szavamot jól észbe vegyétek.
Szegény Szigetvárat pogány dühe rontja,
Magyar vérben gázol hiltlenek porontya!”

Jártam a királynál segedelem végett:
Ne hagyja bitangul e nagynevű népet!
Szavamra se hajlott, kuttyába se vette!
Hej, Isten a lelken, bizony rosszul tette!

Az a mi királyunk, ki nemzete atyja,
Nem aki homunkat szétporlani hagyja
Magyarnak csak érezheti bűjút,
S fonhatja fejére hálánk koszorúját.

Énbennem a vér is lángot vete rája,
Látván, miben sántit magyarok királya
Mig szigeti népnek eget veri jajja:
Vadászik a fölken — siralomunk nem hallja

Szent nekem a fölség, ha jár igaz útján,
Érette a vérem kiöntani tudnám.
De hogyha fonákul játszik szava, szíve:
Bekötött szemmel csak nem lések a híve

Vagy elmegyek innen, hol jobb haza vár rám,
Vagy érte halok meg egy életem árán.
Nagy Zrínyi hadában jut nekem is egy hely —
Pecséltje hitemnek: vérhallató sebhely!

Nem gyűllünk, barátim, vidám lakomára,
Gyűllünk a magyarnak halotti torára.
Látván temetését: sir bennem a lélek,
Egy át nyugovást, hogy érte halok, élek!

Mély döbbenet ottan áll soknak az arezán.
Majd kél rialomszó, zeng éljen is harsány.
Meghánnya az ígét: még hallgat a bölse,
Már tombol az ifja: mérgét kire töltse?

Támad zavaros hang: „Rontunk a pogányra!”
— Ellátja baját még Sziget kapitánya!
„Gyalázat! a fölség...” — Ne bántsál fejedelmed!
„Teste, lelke, német!” — Az ám, — a te lelked!

Lánczát a szenvedély már tördeli széjjel —
Gyulaffi esendét kér fölemelt kezével:
„Urak! palotámban nincs helye viszálynak!”
S félig kiröpült szók szavára megállnak.

„Ki tudja, hová szór már engem a másnap?
Alkalma van épen búcsú-tor ivásnak.
Haragja teljét mindenki kiöntse —
Első poharát a házára köszöntse!”

Tetszett a beszéde, rá billikem esendül,
Öblös tárogatók zúgó szava zendül,
Tündöklik a bajnok... rá-ráver a lába.
Temetgeti bűjút Badacsony borába.

Búsult gerjelemmel magába morogja:
„Haj, kétszeresen sújt Jchova haragja!
Egy átok az ozmán, más átok a német!
Szabdálja, emészti e hajdani népet.”

Majd hősi regét mond hárfák hideg húrja,
Pengeti ősz dalnok féltérdre borúleva.
Bent elhal a lármá — szél zúg a mezőkön —
Borong a dalia tünt, hősi időközön...

Majd büszke csatákról zendül szilaj ének,
Lángolnak az ifjak, bölintnek a vének,
Már verdesi szivők örvád, faji szégyen,
Már ott lebeg a szó: kell, hát tusa légyen

S im, pattan a csarnok ajtója, kitarúl,
Sebes hírmondó jött berzenczei várból.
Porlepte homlokát kiverte verejték,
Szemüket az urak mind rajta felejték.

S emelte szavát, mint jóslója halálnak
„Ülhetni torát már a szigeti várnak!
Nagy Zrínyi csatáját ott vitta, utolsó...
Szegény Magyarország egy nyitott koporsó.

Elesett Szigetvár hősök seregével.
Török a magyart ott csúfúl temeté el.
Nagy Zrínyi fejét is elvitte pogányul,
Diadalmi jelként szigeti csatából.”

Viharvert tengernek mint kavaráb habja,
Mikor az üvölő orkán szele csapja:
Ugy zúdult a terem hangos siralomban,
S támadt a nyomában siket esend legottan...

Ráborúlt a bajnok izmos két karjára,
Hivatlan vendég állt szemé pillájára.
Keserű könnyeseppje poharába csordul —
S lett szíve keserű a kihajtott bortul.

Hova lett a hárfák szilajabb pengése?
Hova a serlegek ezüstös esengése?
Hova a kemény szó szabad szárnyalása?
Torrá lön az urak sírva-igáddása...

Feltetszett a hajnal piros arezátalja,
De tüzet nem látta vidádók csapalja.
Összefacsart szívvél széledt el a vendég,
Galambbész bajnokok, ifjúi leventék.

Jó Gyulaffi László bűja tengerében
Ugy lette magát ott... Nap lángol az égen,
Hallgat a nagy csarnok, várhídja se esattan,
Csak a vitéz szíve ver mind szilajabban.

„Egy semmi királynak még kedvibe járnék?
Küél a becsület, hűség csupa árnyék!
Alattam a föld ég — nincs, nincs maradásom!
E nap soha többé alatta ne lásson!”

Betoppan az asszony ágyas teremébe,
Csak úgy veti a szót, bár lángol a képe:
„Holnap virradattal indúlunk keletre...“
S ment, nem vala több szót már szólam kedve.

Nem vette zokon ezt rózsás felesége,
Söt hitte vakon, hogy győzött szava végre!
Dagasztja hűség keblét zaboláttan:
„Első leszek, első, betell, mire vágytam!”

Nem sejtí, nem érzi, álmodni se bírja,
Haragos szégyennek mért lángol a pírja,
Férje arezátalján? — jobb is, ha nem érti,
A férfit a nőnek búbánata sérti...

— És támad a hajnal búcsúragyogással,
Előnti Csobánczot nem földi varázsszal.
Késő nyári harmat reszket a virágon,
Késői pacsirta szól búsan az ágon.

Paripák patkója rendíti a partot,
Amerre a játszi Eger vize tartott,
Ott, ott megy Gyulaffi hétszáz daliával,
Szép büszke nejjével, zord konfibájával.

Búsan néz utánok a vártorony orma,
Csóválja fejét rá, mint lelke, ha volna.
A hajnali hűs szél búcsúszava volt tán,
Bús sóhaja volt tán, ura elpártoltán...

A völgybe leszállván, kelet felé vágnak.
S amint sorompója nyílik pusztáknak,
Ott rajlik a síkon Gyula-Keszi népe,
Búcsúra özőnlük urának élébe.

Kengyelét esókolják, ruhája szegélyét,
Szép szókkal illetvén nagyúri személyét.
Nemcsak fejedelme, volt népnek atyja!
S a jó kegyes úrnőt asszonykép siralja.

Száll a csapat aztán... szellő viszi szárnyán,
Ugy látja a jó nép könnye szivárványán.
Távol porfelhő kíséri, takarja —
„Oda az Istennek legjobbak magyarja!”

Száll a sereg némán, mint felleg az égen,
Tárogató zúg-búg múltó messzeségben.
Fényét koronás nap fennen ragyogtatja —
S hánynak vala ép ez leggyászosabb napja?

S lön Gyulaffi László, Erdély katonája,
Töröknek, németnek, hej, soha komája!
Német „komaságban” rettegte az ozmán,
Császári hadaknak lön ostora osztán.

Csobáncz ma baglyoknak hűhógó tanyája,
De romja között nyúl levendula, zsálya,
Regét susog a szél, átszállva felette,
Azlón tovaröppen — keletre, keletre...

Oláh Gábor.

Szeczessziós szerelem.

— Humoreszk. —

(Pályamunka.)

Irta: **KEMÉNY GÁBOR.**

Jelige: „Ha diák vagy, ne tanulj!
Vigan élj és ne búsulj!
Ha búsulsz is, ne sokat;
Forgasd a kulacsokat!
Másnap reggel, ha felszólít
A tanár,
Készen légy a felelettel
Szaporán!
Mondd: „Tanár úr! Nem tanultam!
Egész éjjel sörözgettem, borozgattam!
Ihaja!”

Nincs unalmasabb dolog, mint délután négy órakor az ixembixemi állomáson kiszállni. Mindentűt pusztaság és pusztaság.

— Tengerparton. —

Egyetlenegy bokor, egyetlenegy fás hely sincs a közelben, még csak madárdalt sem lehet hallani. A boszantó esendet csak az állomásfőnöknek — aki persze egy személyben gyakornok, pénztárnok, sőt még bakter is, — Bodri kutyája törli meg unalmas vonításaival. Most érkezett ide Gergely diák. De bizony nem talált itt senkit és semmit, kivéven a maga árnyékát.

— Még két órát kell várnom! — így sóhajtozik — félóra múlva jön meg az ipszilonti vonat, de az egy óra múlva már odábbmegy Tangensfalvára. Mindazáltal jó volna, ha jönne rajta valami emberi állat, akivel valahogy csak eltölteném ezt az unalmas várakozási időt. De ki jönne erre? Hisz erre még a madár sem jár! Magam is bánom már, hogy eljöttem hazulról. Nem biztos, hogy lesz-e eredménye ezen utamnak. Mert, igaz, hogy nagyon gazdag ember nagybátyám, hanem csak megnézi ő, ki kezébe érdemes pénzt adni? „No de többet észszel, mint erővel!” — azután ha török, ha szakad, mégis csak meg fogom őt pumpolni.

Ilyen és hasonló gondolatok főttek Gergely diák feje bográcsában, amidőn egyszerre éles fütty jelzi a vonat megérkezését. És csodák csodája, egy szemrevaló bakfis (14—15 éves lehetett), lépett ki a kupéból. Keccesen, bódító könnyedséggel lejtett a váróterem felé, biztató pillantásokat vetve Gergely diákra, mintha mondta volna: „Ejnye de jó, hogy itt találtam ezt a csinos diákot, legalább nem kell itt egy óráig a semmiségbe bámulni!”

Gergely sem volt ám rest, hanem csakhamar ott termett a leányka mellett, fesztelenül meghajtotta magát és megszólítja a kedves jövevényt.

— Kedves nagysád! Remélem, nem haragszik meg érte, hogy megszólítom, mielőtt bemutatam volna magam, de nekem már szokásom, hogy ha utasokkal összejövök, csakis elváláskor mondom meg a nevem. Hanem arra, hogy kegyed kicsoda és „merre van hazája”, már csakugyan igen kíváncsi vagyok.

— Ej, ha! — mond a leányka mosolygva, miközben látni engedé gyöngysorfogát, — tudja-e, diák uram, hogy aki kíváncsi, az nem sokáig él.

— „Nem kérdem én, drága nagysád, sokáig élek-e, csak azt szeretném tudni, habámé leszek-e?”

— Hahaha! Még alig serdül a bajusza, és máris kíváncsi.

— Hogy érti ezt, nagysád?

— Hát a multkor olvastam az „Örökzöld”-ben, hogy egy 16—17 éves ifju ember még nem lehet szerelmes, csak kíváncsi. Ön tehát — ó, mily érdekes — fülíg kíváncsi. Hahaha! Milyenek a mai diákok! Mert hisz a szeméből látszik, hogy diák! Azoknak is a javából való...

— Boesánat, kedves nagysád, hogy félbeszakitom, de ha ismerné azt az angyali leányt, akiért szívem oly hő szerelemmel dobog, bizonyára nem gúnyolná ki őszinte érzelmemet. Sőt biztosítom, hogy kegyed leánylétére is belészeretne. Istenemre! Halálosan belészeretne!

— Csak ne olyan hevesen, diák uram! És szabad tudnom, hol lakik az ön ideálja? Ugyebár oda nem a gőzösön járnak az emberek? De talán nem is a maguk lábán? Hanem hát oda csak... a Pegázuson lehet eljutni? No nem?

És mélytűző, élénk szemei kérdőleg néztek Gergelyre.

— Hát ha épen tudni kívánja, megmondhatom. Nem a képzelet ábrándos világában lakik ő, hanem Szabadkán. Magyarhonunknak egyik legszebb városa ez, de nem csoda, mikor ő lakik benne! Mi...

— Tudja meg hát, uram, hogy én is szabadkai vagyok, és így természetesen, nem nyugszom addig, míg meg nem mondja ideálja nevét, hátha ismerem őt. Ugye nem tagadja meg tőlem?

— Nincs abban, nagysád, semmi titok. Amilyen szép a neve, olyan, nem... százszor szebb a viselője. Ugy hívják: Tündér Iduska.

— Tündér Iduska! — kiált fel meglepetve a leányka. Jól hallottam-e? Tündér iduska?

— Nos, mit méltóztatik csodálkozni, kedves nagysád?

— Hát izé... no... jól ismerem őt... legjobb barátom...

— Ah, drága nagysád, ha már utamba hozta a végzet kegyedet, úgy kérném, tegyen meg nekem egy szivességet. Kegyednek semmi fáradságába sem kerül, engem pedig nagyon lekötne vele...

— Hadd halljam a kérését, uram! — mondá a bakfis és ajkain, azokon az édes, piczi-piros, ezuppanós ajkakon valami titkos... diadalmas mosoly vonult végig...

— Nos hát... hát... kérném Tündér Idus... Iduska... személyleírását...

Most aztán a leánykán volt a sor, hogy csodálkozzék. Pillanatnyi zavarából csakhamar felocsudott és bámulva kérdező:

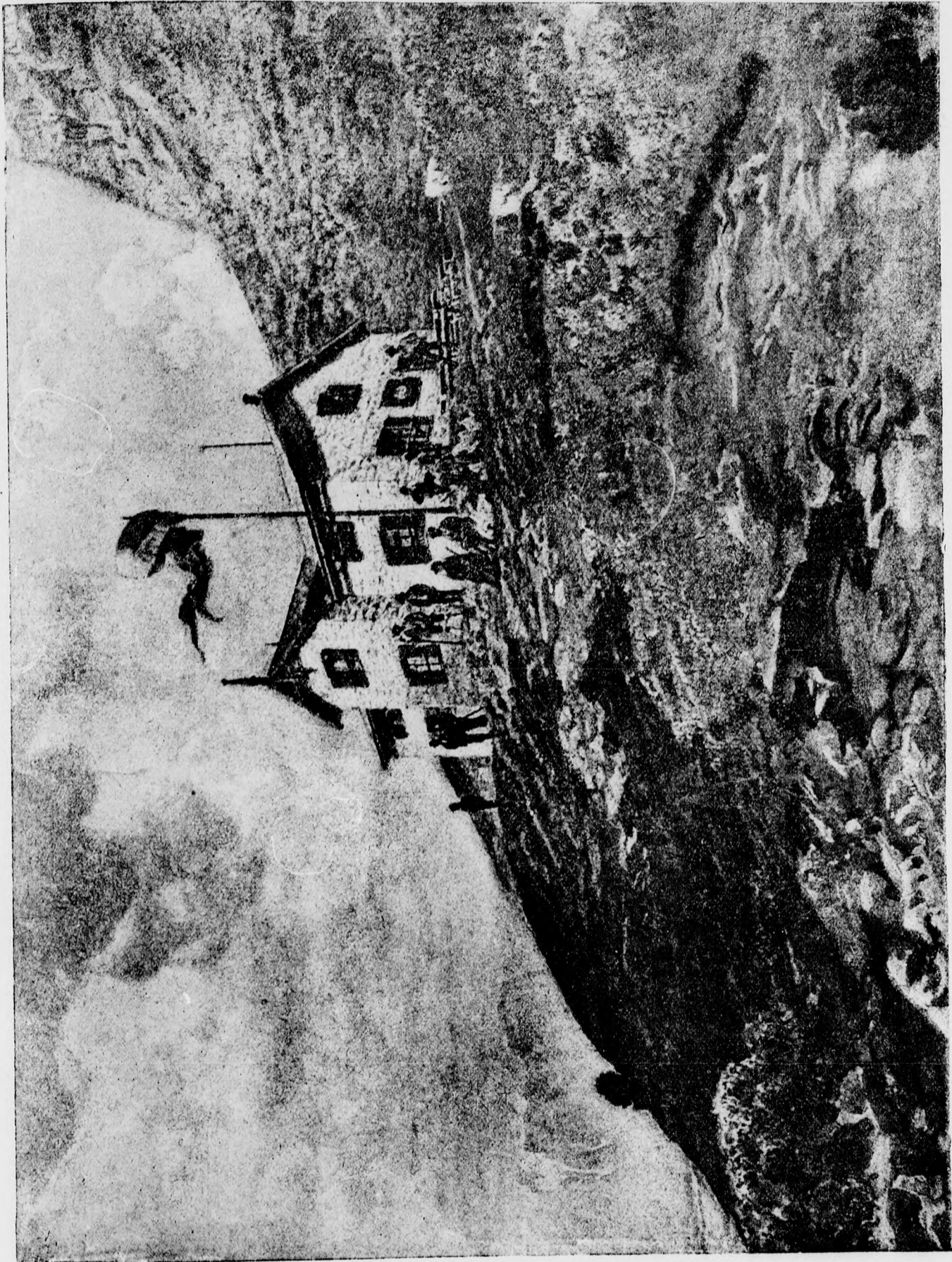
— A személyleírását?

— Igen, angyali ideáalom személyleírását.

— Tü... Tündér Idus... I... Idusnak?

— Igen, kedves nagysád, az én kedves Iduskámnak.

— Az „Ön” Iduskájának?

◆◆◆◆◆ Touristák pihenése. ◆◆◆◆◆

— Hogyan? — kiálta fel Gergely megijedve, — csak nem szeret mást?

— De uram! — toppantott a lábával boszusan a lányka — jöjjünk tisztába a dologgal! Ön szerelmes Tündér Iduskába és nem tudja, hogy néz ki? Bocsanat, de azt kell hinnem, hogy Ön most nincs beszámítható állapotban... Mert ugyan, ha valakit még sohasem láttak, hogy lehet abba beleszeretni?

— Hát... képes levelezőlappól, nagysád...

— Hahaha! Képes levelezőlappól beleszeretni valakibe! Ez aztán a valami! Szeccszsiós szerelem!

Ide bámulj, nagy világ, ha még nem láttál csodát! Hallgasd meg e diáknak a szive dobogását, ni... szinte hallom: kipi, kipi! kipi, kipi! Hogy áradoznak szívének „modern“ érzelmei a... szeccszsiós szerelemtől... Haha! Haha! Erre már tapsolunk egyet... És piczi rózsás kacsóival tapsolni kezdett... eközben újból és újból felhangzott csengő hahotája...

Olyan édes volt a lelkem, hogy Gergely diák már félig meddig sajnálni kezdte, hogy Idust említette... Mennyivel nagyobb boldogság volna most ennek a sikkes kislánynak szerelmet vallani! No de most már folytatni kellett a megkezdett szerepet.

— Azonban most... hahaha! most már... haha!... iga... igazán kíváncsi vagyok az ön szerelmének történetére!

Nagyon egyszerű a dolog nyitja. Járattam egy szépirodalmi lapot, melyben az előfizetők levelezgetnek egymással az „Előfizetők postája“ című rovatban. E lap révén ismerkedtem meg Tündér Iduskával. Csakhamar képes levelezőlap-cserébe bocsátkoztunk és Iduska soraiban annyi szellemességgel párosult szívjóság ömlött el, hogy minden levele után jobban kezdtem iránta érdeklődni, és egyszer csak azon kaptam magamat, hogy határtalanul szerelmes vagyok a szép lelkébe... Mindig sürűbben leveleztünk és bizalmasabb hangon enylegtünk egymással. Egy napon aztán olyan bátorságot vettem, hogy egy hozzá küldendő képes levelezőlapon, koszorus költőnek eme szavait idéztem:

„Mint a madár a fészkére,
Mint a vándor hűvös éjre,
Mint a gyermek anyai ölebe,
— Vágyom én e nyájas körbe!“

Lévén a képes levelezőlapon négy kis gyermek, kik kedves atyjuknak szakállát cibálják, és mellettük áll a menyecske s boldog mosolylyal gyönyörködik e jelenetben.

Néhány nap mulva már megkaptam a választ... Ő meg olyan képes levelezőlapot küldött... hogy... különben tessék megnézni, itt hordom magamnál, mint valami ereklyét...

És megmutatta kedves hölgyének, az Idustól kapott képes levelezőlapot... (Pólyásbaba volt rajta, a baba fejénél e szavak: „Tente, baba, tente!“)

— Ez, — folytatta Gergely, — azt hiszem, elég bizonyítéka annak, hogy... lelkeink összeforrtak... De tudja isten, néha mégis olyan kételkedésféle fog el...

— Ne kételkedjék! — vágott közbe a hölgy, — szerelme viszonzva van. Épen néhány napja beszéltem Idussal. Irulva-pirulva vallotta be, hogy szerelmes, és biztosan tudja, hogy szerelmét nem viszonzozza az imádott ifju. „Miért?“ — kértem. — „Mert nem ismer!“ — mondá, és keserves zokogásba tört ki...

— Ó, a drága angyal! Ugye legszebb... Ugye nem sok olyan szép lány van Szabadkán? Ugye csinos? Nagyon csinos?

— Termete junói... füрге, mint az őzike... minden mozdulata sikkes... hódító... ajkai keskenyek és vérpirosak... areza rózsás... szeméből szellemessége... határtalan kedvessége és szenvedélyes szerelme csillámlik ki. És e teremtés, e hájos teremtés, szívének minden dobbanása, egész élete, boldogsága, mind... mind... az Öné!

Gergely diák e perczen úgy érezte, hogy daczára annak a hü ecsetelésnek, még sem lehet Iduska oly szép, mint az előtte álló hölgy...

— Az Ön szive — folytatja a hölgyecske nekihevíülve, — a boldogságtól áradozhat...

— Ne tovább, édes nagysád! — vágott közbe Gergely diák, — hát nem vette észre, hogy amit elmondtam, mindaz csak tréfa volt? Hogy leveleztem Tündér Iduskával, az tény, hogy azt az említett levelet kaptam tőle, az is igaz, de hogy szerelmes voltam bele! Hahaha! Hát azt hiszi kegyed, hogy annyira lobbanékony a szívem, hogy ha valaki egy enylegő szót ír, mindjárt szerelmes leszek bele? Ó, nem. Erős vár volt mindaddig az én szívem. Erős, bevehetetlen vár. Egy nő akadt életemben, ki e várat megt udta hódítani, és az a nő... kegyed! Micsoda a Tündér Iduska junói termete a kegyedéhez? Micsoda az ő szellemessége és kedvessége a kegyed bódító naivságához képest? Mit nekem, ha el is „képzem“ az ő két szép szemét, mikor itt állok kegyed előtt, midőn a kegyed igéző szemének égető sugarai megpezegettik...

— Csitt, uram! Most már én mondom, hogy ne tovább!

— Enylegő szerelmes pár. —

Tehát mindaz, amit Ön elmondott Tündér Iduskáról, mindaz csak tréfa volt?

— Haha! Hát persze, hogy csak tréfa!

— Hm! hm! Csak tréfa? Igazán csak az?

— És kegyed azt hiszi, hogy Tündér Iduska nem épen olyan tréfára vette a levelezést? Kegyed azt hiszi, hogy Tündér Iduska csakugyan szeret engem?

— Biztos vagyok benne!

— Ah, kérem! Ugyan ne gyötörjön azzal az ártatlan kis... libával!...

Gergely e szavaira heves pir borította el a lányka arcát. Szemei szikrákat szórtak. Egyideig nem tudott szóhoz jutni. Azután megvetőleg nézett végig Gergely diákon és kérdé tőle:

— Hát aztán kíváncsi-e még a nevemre, uram?

— Ki ne volna kíváncsi a kegyed nevére?

— Nos hát, nevem: Tündér Iduska!

— Hah!...

— Hé, Gergely, fölkelni! No! Egy, kettő, három! Tudod, hogy az este nem tanultad meg a mértani tételt. Alé! Surge! Mozdulj már, mert mindjárt leöntelek ezzel a kanesó vízzel!

Ilyen biztató szavakra ébredt föl Gergely diák.

Gyorsan fölkel, megmosakodott, aztán elmondá szokott reggeli imádságát:

„Átkozott legyen a te neved, Pythagoras! Mert megkeserítet te a diákoknak az ő életüket, örömeceppet vegyitsz örömeceppjeikbe, és megzavarod te a diákoknak az ő édes álmaikat! Annál fogva átkozott legyen a te emléked, örökkön-örökké: Amen!”

Ezen ájtatos imádság után elővette a mértani könyvét, felültette benne a Pythagoras tantétel lapját, és fenszóval tanulta:

„Az átfogó négyzete... vajjon, hogyan folytatódott volna álmodom?... átkozott Pyth... egyenlő a... ugyan megbocsátotta volna-e Iduska, hogy ártatlan libának neveztem... egyenlő a két befogó... de elvégre is csak neki vallottam szerelmet... négyzeteinek... ördög és pokol, de szép lett volna tovább álmodoznom... Talán jegyesek lettünk volna... talán megültem volna a lakodalmamat... az... a... befogók négyzeteinek az összegével!”

RÓBERT REGÉNYE.

I.

A szomszédban van egy szép lány,
Haja szőke, arca halvány;
Szerelmes és csókolózik —
Róberthez jó éjjel mindig.

Feléje lebeg csendesen,
Csókolja hévvel, édesen;
Rágondol Róbert boldogan:
„Beh kár, hogy ezt csak álmodtam!”...

II.

Egy unalmas hétköznapon
A szomszédban nagy zaj vagyon.
Az udvarból lesz bálterem:
Az ifjú nép tánczol ezen.

Egy rossz verkli a zenekar,
Csárdást húz, ha valczert akar.
Az arcát a por bélepi,
Pofont ad a faág neki.

De Róbert csak tánczol, tánczol,
Majd kiugrik a világból,
Ez neki fényes helyiség,
Mert láthatja itt kedvesét!

GENCSY ISTVÁN.

FOGADÁS SZÍVEKRE.

(Regény.)

Irta: Lónyay Margit.

(13.)

V. A szőkevények.

Az ügyvéd homlokán komoly redők keletkeztek a tiszt bevezető szavainál mindjárt és e redők teljesen elsötétedtek, midőn az ifju szavait folytatta, s amikor annak végére ért, meglátszott az ügyvéd egész valóján, hogy leánya kezének megkérése reá nézve a legkellemetlenebb dolog, főleg bántotta Kardoss azon szava, hogy már Elza szívét bírja a főhadnagy. Ezt hinni nem volt hajlandó az apa s mindenekelőtt ez irányban akart megbizonyosodni; azért, mielőtt a leánykérőnek egyenes választ adott volna, leányához fordulva, ehhez intézte kérdését:

— Mit szólsz te ehez, leányom?

— Atyám, szeretett jó atyám, — felelt a leány halkán ugyan, de azért egész határozottsággal, tekintetét kérőleg atyjára függesztve, — én szeretem Kardost s ha te beleegyezéset adod, neje leszek.

Az apát mintha vipera csipése érintette volna, felszökött helyéből, arca halvány, szemei lángoló, teste reszketett. De csak egy másodperczig tartott ez a helyzet, az apa szokásos hidegvérűségét ismét felöltve, nem minden gúny nélkül szólt:

— Leányom, te jól ismered az én nézeteimet s azért csodálkozom tett vallomásodon; — aztán a főhadnagyhoz fordulva, folytatá: — Igen megtisztelve érzem magamat, ön kérelme által, uram, s e megtiszteltetést kétségkívül kellőleg méltányolni tudja leányom is; de engedje meg, hogy az ön nyílt, férfias fellépésére, én is nyílt, férfias választ adjak. Leányom kezét katonatiszt, mig én élek, beleegyezésemmel sohasem fogja megkapni s így ön se remélheti azt, még akkor sem, ha mint leányom beismeri, ő szívesen lenne is az ön neje. Ha ön polgári állásban volna, szavam sem lenne kérelme ellen s ha egyenruhájától képes megválni leányomért s képes ő érte polgári állást szerezni magának, készséggel adom áldásomat tudtomon kívül kötött érzelmi frigyükre, másként azonban soha, semmi szín alatt...

Elza alig birt lábain megállani s hogy össze nem roskadott, csak az mentette meg, hogy Kardosnak jobbkarjára támaszkodott.

A fiatal tiszt arca is elkomolyodott az apától hallottakra; de azért nem veszté reményét s így felelt:

— Ügyvéd ur! Hogy alapos-e önnek ellenszenve a katonatisztek iránt, nem kutatom és nem akarom kutatni, sőt azt sem keresem, mi indok vezérli az ön ellenszenvét ellenünk, katonatisztek ellen, annyit azonban tudok s ezt határozottan ki is mondom, hogy ha van is alapja és jogosult is önnek ellenszenve a tisztokkal szemben, nem lehet ez ellenszenvet annyira kiterjeszteni, hogy az alul egyetlenegy tisztet se vehetne ki ön, főleg egy oly tisztet, aki a legmélyebb tisztelettel, legodaadóbb szeretettel s szívénél, keblénél egész melegével óhajtja az ön gyermekét boldoggá tenni s akiről maga a kisasszony is kijelenti, hogy nejevé óhajt lenni. Ezt a kivételt az apai szív még a legjogosultabb ellenszenvvel szemben is leküzdhetné gyermeke kedvéért. Ami önnek azon óhaját illeti, hogy polgári állásba lépjek át, — bár imádom Elza kisasszonyt s az ő birhatásáért mindenre képes vagyok, képes volnék kardbojtomtól is megválni, ha tehetném, de nem tehetem, mert gyermekkorom óta a katonai pályára készültem,

itt találtam meg, mint fiatal ember, jövőmet s itt, de csakis itt remélhetem jövőben előhaladásomat is s minthogy semminemű más polgári pályára nem léphetek, meg kell maradnom katonának s mint ilyen kérem Elza kisasszony kezét.

— Sajnálom, uram! — felelt hidegen az ügyvéd, — elmondtam határozatomat, ettől egy lépéssel sem térek el, ez utolsó szavam.

Elza összeroskadt; Kardoss a díványra tette, a becsengetett szobaleány cezetet hozott s pár perc alatt az elalélt leány magához tért s az apa fel s alá járt a szobában, Kardoss pedig odasugta Elzának: „Este kilencz órakor várlak a parkban, a többi az én gondom” s ezzel udvariasan köszönt s távozott.

* * *

A városház tornyának órája kilenczet ütött. — A hold nem tünt föl, a távozott nap után komoly, sötét volt az ég.

Az ügyvéd kertjének fái között köpenybe burkolt nő haladt előre: Elza volt.

Alig tett azonban husz lépést, Kardossal állott szemben.

(Folytatása következik.)

Csevegés a „Zöld szalon”-ban.

Mese az aranyshivről és az ólomlábról.

Egyszer volt, hol nem volt, a Lajtha-tengeren innen is, túlán is, volt egy öreg, bölcs uralkodó, akinek a nagy aranyshivébe a Keserű Sors már sok ólomdarabot becsempészett.

Aranyshiv, öreg, bölcs király, egyszer eltemetett egy királyfit. Megint egy ólomdarab jutott az aranyshivbe, de ilyen nagyuraknak nem szabad sirni, hát az öreg csak nyomban magához ölelte a „másik királyfit.”

Búsult az öreg bölcs, tán könnye is leperdült gyémántszegecs trónusára, hogy nincs neki férfinemű unokája, aki utána nevét a trónuson tartsa. Szóla tehát az új királyfinak.

— Éredj, szógám, utazzál be hetedhétországot és akit látsz, legszebb rózsát, szakítsd le magadnak feleségül, országok koronás királynéjával.

Mikor a deli királyfi búcsúzott, kivilágították ezer mécesel a palota száz ablakát.

Vele utaztak nagyszakállu vénnek, szivnek orvosai. Százegy országban ezeregy leányzót kínáltak neki. Szemre mind kapósat, ölelésre csábost. Hiában.

Egyedül tért vissza a trónöröklő ifju. Fájt ez a bölcs királynak.

— Hát nem találtál hozzád való leányzót Százegy-országnak ezeregy palotájában.

— De találtam egyet. Még mielőtt elutaztam, többet ér ez az egész világ minden szép rózsájánál. Üdv a látása, zene a szava, mennyeknek országa szívének dobogása. Itthon termett az én hazámban.

— És ki ez a királyleány?

— Nincs királyi vér ereiben, „alantabb” látott napvilágot.

Elszomorodott erre a bölcs király.

És tanácskozássra jöttek: *Politika* úr, *Etikett* asszony és *Házirend* enuch. Ezek aztán kimondták, hogy hát *akkor* nem lehet király, az új királyfi.

— Hát nem leszek, — de leszek boldog! Erre a szóra körülrepdesték az angyalok a királyfi aranyshivét.

A kiválasztott rózsza pedig örömkönnyel öntözé az ifju aranyshivét.

A jó, öreg király könyörgött. — Keressetek kiutat, jó szolgálóm. Nem akarok még több boldogfalant látni magam körül.

Ujra tanácskozik *Politika* úr, *Etikett* asszony és *Házirend* enuch.

— Te választott rózsza, szépséges hajadon, mondj te le a királyfiról.

— A királyfiról szívesen, de az aranyshivü emberről soha.

— Hisz az mindegy?

— Nem mindegy!

— Ha nem mondasz le aranyshivürol, akkor a te lábaidat ólomná változtatjuk.

— Mire jó az?

— Ólomlábbal nem jutsz fel a királynénak fenntartott trónusig.

— Nem baj, — eljutok az ifju aranyshivüig!

— Ólomlábbal nem érheted el a királyfi jobbját.

— Balkeze felöl van aranyshivü, nekem az kell.

— Ólomlábu anyának, ólomlábuak lesznek fiai, nem bírnak feljutni a trónusig.

— De attól lesznek, akik szeretik egymást.

Akkor hát öreg, bölcs királyunk, áldjad meg az aranyshivü ifjut az ólomlábu leányzóval.

Etikett asszony, *Politika* úr és *Házirend* enuch elkotródtak, és az égen egy ezeregyszínü szivárvány tünt fel, ezen pedig lelovagolt, a Szerelemnek nevezett táltoson, a Boldogság és most az örökdi az aranyshivü és ólomlábu új pár nászágya körül.

Az angyalok pedig tapsolnak hozzá.

Mese, mese, májka. Eddig volt. Igaz volt. Most is élnek a Lajthán innen is, túl is, óperenciás tenger mellett.

(Aki nem hiszi, nézze meg lapunk első oldalán a két arcképet).

Matyi.

KÉPEINKHEZ.

Enyelgő szerelmes pár. Dehogy vénember az öreg ember. Hiszen mindent megifjít az örök szerelem. Lám, képünk nagyapója is a szerelem szemüvegén ma is olyan simaképü, bogárszemü, tűzrólpattant menyecskenek látja az öreg anyót, mint épen ma negyven esztendeje. És bizony az öreg anyóka se váltaná föl a nyolczvanast két más negyvenesre. Amikor így hajdani „édes” emlékeiken felbúzdúlva elenyelgnek, a kis pisze „dédunoka” közbe csicsereg: — Ni, ni! Ükapóék is ugy bolondoznak, mint a mamus, meg a papus.

Touristák pihenése. Megindult a hegymászók sportja a nyár megnyitáival. Lelket, testet edző sport a hegymászás a lankadlatlan „magasbatörés”. Jólesik azonban 3—4 órai fárasztó út után egy kis pihenő és falatozás, melyet a magaslatnyújtotta szép kilátás csak izletesebbé fűszerez.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

K. II. ... Megütik a mértéket. — **K. Gábor.** Kis módosítással sorra jön. Már nem lehet pályázni. — **1737.** It! vannak. Jönni fognak. — **A. G.** Csak egy van és az Ön! — **Zékány.** Köszönjük. — **Göllniczy G. Gy.** Mi akkor külön levélben irtunk, ha nem jutott kezéhez, nem a mi hibánk. A kérdezettek közlésre várnak. — **Balassa.** Mult számunk borítékán találhatja versét. — **Ember! Ne mérgeledj!** ... lehetetlen, ha ilyeneket olvasunk. — **Vergődés** ... bizony nem egyéb a verse. — **Ikarus.** Van benne bátorításra érdemes tehetség, de ez régi tárgyánál fogva sem közölhető. — **B. Mór** (Donaszló). Ez a két vers még gyenge, talán a többit megerősíti a gyakorlat. Csak küldjön újra, és ha lehet — közöljük.

Europa, irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, VI., Ó-utca 12.